

Digitální euro. Co to je a máme se o něj v České republice zajímat?

3.11.2023 - Petr Lesenský | Dýcháme

Evropská centrální banka (ECB) nedávno oznámila, že 1. listopadu zahájí dvouletou fázi, během níž by měla projekt digitální euro připravit tak, aby na jeho konci mohly vrcholné orgány Evropské unie rozhodnout o případném vytvoření společné digitální měny.

Proč tento projekt vznikl a co má být jeho cílem? Ovlivní i Českou republiku, která není v eurozóně? A může jeho případné zavedení znamenat, že bude upozaděna hotovost.

Podle Evropské centrální banky má být digitální euro (takzvaná digitální měna centrální banky) elektronickým prostředkem malých plateb (v současnosti se uvažuje o limitu pro platby v digitální měně v řádech tisíců eur). Jako forma peněz centrální banky by bylo k dispozici zdarma pro všechny digitální platby. „Pro tyto typy digitálních měn je klíčové propojení s centrální bankou, v tomto případě s ECB. To by odlišovalo digitální euro od dalších, dnes známých kryptoměn. Díky spojení s ECB se totiž u digitálního eura minimalizují rizika, protože za jeho hodnotu ručí právě Evropská centrální banka,“ říká **Ondřej Kovařík**, člen Hospodářského a měnového výboru v Evropském parlamentu.

ECB si od projektu digitálního eura slibuje, že by mohlo být používáno pro běžné elektronické platby, přičemž by tato nová měna byla veřejným statkem, a tím pádem by se na ni nevztahovaly poplatky. K platbám by nebylo nutné ani internetové připojení, bylo by tedy možné platit i v off-line režimu.

„Zásadním aspektem je ale to, aby ECB při případném spuštění digitální měny do oběhu dbala na soukromí a ochranu dat uživatelů. ECB ani centrální banky států by tak neměly mít přístup k osobním údajům a nemohly by zpětně zjistit žádná data o platbách k jednotlivcům. V rámci EU je tento bod stále předmětem diskuzí, protože v tuto chvíli není jasné, jakým způsobem tyto aspekty zajistit,“ dodává Kovařík, který je stínovým zpravodajem pro tento návrh ve výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, přičemž bude mít na starosti především problematiku bezpečnosti a ochrany osobních údajů.

Otázka nastavení pravidel pro země mimo eurozónu

Je pochopitelné, že otázka zavedení digitálního eura zajímá především země, kterým dnes eurem platí, tedy 20 ze 27 zemí Evropské unie. O tom, jaká pravidla budou případně nastavena v zemích, kde se eurem neplatí a kam patří i Česká republika, a jak by mohlo digitální euro v těchto zemích fungovat, se bude v nejbližší době jednat.

„Už dnes existují jasné požadavky na to, jak musí digitální euro vypadat. V první řadě je nutné, aby bylo v určité formě dostupné pro všechny občany, tedy i pro ty, kteří ve svých zemích eurem neplatí. To znamená, že v ideálním případě by každý Čech například při návštěvě Chorvatska mohl využít nákupu digitálního eura přes své bankovní rozhraní, získat tak cizí měnu bez poplatků a využívat ji během svého pobytu ke všem platbám. Nicméně i pro nás platí základní požadavek na digitální euro, a to že musí splňovat nejprísnější kritéria, co se týče zabezpečení proti zneužití, ochrany soukromí a osobních dat držitelů digitálního eura a také jeho užívání bez dalších nákladů, respektive poplatků,“ upozorňuje Kovařík.

Dva roky se bude digitální euro testovat a vyvíjet

Od 1. listopadu tohoto roku Evropská centrální banka zahájí dvouletou fázi, po níž bude rozhodnuto o tom, jestli vůbec a v jaké podobě může být digitální euro zavedeno. ECB uvádí, že v této fázi budou připravena pravidla, jimiž se bude digitální měna řídit. Rovněž budou vybráni poskytovatelé, kteří by mohli vyvinout jak platformu, tak i nutnou infrastrukturu pro tuto měnu. Součástí přípravné fáze bude také testování a experimentování s cílem co nejvíce uspokojit požadavky a potřeby uživatelů i finančních institucí.

ECB k tomu potřebuje také odpovídající legislativu na úrovni EU. Návrh předložila Evropská komise již letos v červnu. Zjednodušeně se dá říci, že by si uživatel mohl například na poště či ve své bance zřídit takzvanou digitální peněženku, na ni si přesune peníze ze svého bankovního účtu a z peněženky bude platit podobně, jako je zvyklý dnes, například u plateb kartou či telefonem. Kromě nákupů v kamenných obchodech a e-shopech by mohl finanční prostředky přeposílat přímo i jiným uživatelům digitální měny.

Online platby jsou čím dál populárnější

Proti návrhu se již objevují i kritické hlasy, které se bojí, že kvůli digitálnímu euru bude upozaděna hotovost. Podle Ondřeje Kovaříka je nutné tomuto problému věnovat patřičnou pozornost. *„Digitální euro je koncipováno spíše jako elektronický ekvivalent běžné měny, tedy jako její doplněk, a ne jako konkurent. ECB s digitálním eurem následuje současný celosvětový trend, kdy centrální banky zvažují podobné projekty vlastních digitálních měn. A rovněž na trendy spotřebitelského chování, kdy se podíl online transakcí mezi lety 2019 a 2022 téměř ztrojnásobil. Za hlavní ale z pohledu ECB považují, aby byla schopna jasně vysvětlit, v čem je digitální měna jiná od běžných elektronických plateb, které dnes známe. Jestli vůbec přinese nějaké výhody pro klienty a obchodníky. V tomto ohledu zatím nemáme dost informací,“* doplňuje Kovařík.

<https://www.dychame.cz/digitalni-euro-co-to-je-a-mame-se-o-nej-v-ceske-republice-zajimat>